

NÆM2008-153
Nr. Smidstrup

NÆM 2008:153 Nr. Smidstrup, Snesere Sogn, Bårse Herred, tidl. Præstø Amt.
Stednr. 05.02.01. Prøvegravning forud for byggeri af svinestald mv. på ejendommen Smidstrupvej
64, 4733 Tappernøje.

Abstract

Forud for nybyggeri af svinestald, foderlade og gylletank på marken syd for Smidstrupvej 64 og 66 foretog Næstved Museum en forundersøgelse. Der blev kun iagttaget få kulturspor.

Undersøgelsens forhistorie

Efter anmodning fra bygherres byggerådgiver, Jens Egon Bjerre fra 'gefion', om en udtalelse om forekomsten af fortidsminder på et planlagt byggefelt tilhørende ejendommen Smidstrupvej 64, vurdere Næstved Museum, at der på stedet ville være risiko for at påtræffe fortidsminder. Museet bad derfor om tilladelse til at foretage en forundersøgelse på arealet.

Der er på selve det berørte byggeareal ikke registreret kendte fund eller fortidsminder. Der er dog i området især syd og øst herfor registreret adskillige fortidsminder i form af bl.a. gravhøje og bopladser fra stenalder og bronzealder med fund af bl.a. flintøkser o.a. flinteredskaber. Et markant fortidsminde i området udgør den stenbrolagte Broskovvej fra romersk jernalder. Vejen blev gentagende gange forstærket og blev anvendt helt op i middelalderen. I forbindelse med stenvejen hører en række hulvejssystemer i skovområdet nord herfor. Vejen har været et vigtigt bindeled mellem bygderne i området allerede i jernalderen. Der vil derfor være mulighed for at påtræffe bosættelser i området nær vejen. Endelig kan der være grave i området, ligesom endnu ukendte stenalderbopladser og overpløjede gravhøje kan befinde sig i området.

Administrative data

Administrativ korrespondance: Se museets sag NÆM 2008:153.

Prøvegravningen blev foretaget tirsdag d. 25. november 2008 med besigtigelse onsdag d. 26. november 2008.

Arkæolog og museumsinspektør Susanne Outzen stod for overvågningen.

Ansvarlig leder var museumsinspektør Birgitte Borby Hansen.

Overvågningen blev bekostet af Næstved Museum. Entreprenørarbejdet blev udført af Kim fra A. Pedersen aps, Glumsø.

Topografi, terræn og undergrund

Nr. Smidstrup var oprindelig en lille middelalderlig landsby bestående af ganske få gårde, men idag udgør landsbyen Tappernøjes sydøstlige bydel. Det berørte areal ligger sydøst for landsbyen på en højderyg i terrænet, der dog snart herefter skråner ned mod Krobækken, der har sit udløb ved Even Bro i Præstø Fjord.

Umiddelbart nord for arealet løb den gamle jernbane mellem Næstved, Præstø og Mern. Sporene ses endnu i landskabet.

Moræneleret er den dominerende jordbundstype i hele sognet. Muldlaget på det berørte areal var blot ca. 20-25 cm, hvilket betød, at der flere steder sås tydelig plovspor i undergrundsleret. Ved foderladen var muldlaget imidlertid op til ca. 65-70 cm i den østlige ende, men her synes tidligere at have været en lavning eller lignende, der på et tidspunkt er blevet fyldt med sten og muld.

Målesystem

Der blev ikke udlagt målesystem.

Udgravningsmetode

Der skal opføres tre bygninger/anlæg: Svinestald, foderlade (med mellembygning) og gylletank, og det blev derfor valgt at udlægge en søgegrøft omtrent midt i hvert anlæg samt igennem mellembygningen. Altså i alt fire grøfter. De fremkomne anlæg, ialt 11, blev afrenset om tirsdagen og blev ved besigtigelse om onsdagen sammen med Birgitte Borby Hansen snittet. Herefter viste blot to anlæg at kunne registreres som egentlige stolpehuller.

Det blev aftalt med bygherren, Thomas Neerup, at grøfterne blev dækket igen allerede tirsdag eftermiddag, dog med undtagelse af de få steder med fremkomne anlæg. Resten vil han selv sørge for at dække.

Der blev taget i alt syv fotos af grøfterne samt oversigtsbilleder.

De to anlæg blev beskrevet og tegnet.

Grøfterne/felterne 1-4 er skitseret på en oversigtsplan over byggeriet samt markeret på luftfoto.

Undersøgelsens resultater

Ved forundersøgelsen fremkom blot to anlæg, der kunne tolkes som stolpehuller. Disse havde ingen indbyrdes sammenhæng og lå placeret ca. 30 m fra hinanden.

De fremkomne anlæg viser altså tegn på tidligere tiders menneskelig aktivitet, men desværre ikke i noget videre omfang. Pga. det forholdsvis tynde muldlag kan flere spor imidlertid være pløjet væk eller vanskelige at erkende.

Fremtidigt arbejde på stedet

På baggrund af de få spor af fortidsminder vurderes det unødvendigt at foretage en egentlig undersøgelse på stedet. Bygherre er informeret herom.

De omkringliggende fortidsminder viser, at denne egn har været beboet siden stenalderen. De få fremkomne anlæg viser tillige, at man også fremover bør være opmærksom på dette område syd og øst for Nr. Smidstrup og Tappernøje.

Næstved Museum d. 25-11-2008

Susanne Outzen
Museumsinspektør, arkæolog

Anlægsliste

Anlæg	Hovedgrupp e	Undergruppe	Datering	Fase	Tegn.	Indgår i	Består af
A1	Stolpehul	Stolpehul	Udateret		T1		
A2	Stolpehul	Stolpehul	Udateret		T1		

Anlægsbeskrivelse

A1

Stolpehul, Stolpehul, Udateret

Felt 2 Mørk grå, meget leret muld. Heterogent. Iblandet brune lernister og trækulsnister. Tolkning og datering: Stolpehul. Udateret.

Tegninger: T1

Foto:

Består:

Fund:

A2

Stolpehul, Stolpehul, Udateret

Felt 1. gråbrunt, leret muld Homogent. Tolkning og datering: Stolpehul. Udateret.

Tegninger: T1

Foto:

Består:

Fund:

Tegningsliste

Tegning	Målestok	Type	Anlæg	Fund	Beskrivelse	Dato	Tegner
T1	1:20	Profiltegning	A1,A2		Profiltegninger af fremkomne anlæg.	26-11-2008	Susanne Outzen
T2	1:500	Oversigtstegning			Oversigtstegning med grøfter/felterne skitseret.	25-11-2008	Susanne Outzen

Fotoliste

Film	Billed e	Motiv	Anlæ g	Fund	Filmtyp e	Dato	Fotograf
0	1	Arbejdsfoto. Grøft ved gyllebeholder dækkes til. Se fra vest.			Digital	25-11- 2008	Susanne Outzen
0	2	Oversigtsfoto af grøfterne ved stald og foderlade. Set fra sydvest.			Digital	25-11- 2008	Susanne Outzen
0	3	Oversigtsfoto af grøftene ved stald og foderlade. Set fra sydvest.			Digital	25-11- 2008	Susanne Outzen
0	4	Grøft igennem staldbygningen . Set fra vest.			Digital	25-11- 2008	Susanne Outzen
0	5	Grøft igennem staldbygningen . Set fra vest.			Digital	25-11- 2008	Susanne Outzen
0	6	Grøft fra staldbygningen gennem tværbygning til foderladen. Set fra syd.			Digital	25-11- 2008	Susanne Outzen
0	7	Grøft igennem foderladen. Set fra øst.			Digital	25-11- 2008	Susanne Outzen